

YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE
ANTİBİYOTİK KULLANIM
SÜRVEYANSI (AKS)
ULUSAL RAPORU
Ocak – Haziran 2025

ANKARA, EYLÜL 2025

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE
ANTİBİYOTİK KULLANIM
SÜRVEYANSI (AKS)
ULUSAL RAPORU
Ocak – Haziran 2025

ANKARA, EYLÜL 2025

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
Bulaşıcı Hastalıklar ve Erken Uyarı Dairesi Başkanlığı

Genel Müdür

Doç. Dr. Muhammed Emin DEMİRKOL

Genel Müdür Yardımcısı

Doç. Dr. Erdoğan ÖZ

Bulaşıcı Hastalıklar ve Erken Uyarı Dairesi Başkanlığı

Uzm. Dr. Mehmet BALCI

Sağlık Hizmeti ile İlişkili Enfeksiyonlar Birimi

Doç. Dr. Can Hüseyin HEKİMOĞLU

Uzm. Dr. Elif AGÜLOĞLU BALI

Uzm. Hem. Dilek ALTUN

Uzm. Hem. Esen BATIR

ANTİBİYOTİK KULLANIM SÜRVEYANSI (AKS) RAPORLAMA KURALLARI

Genel Kurallar

- Anitbiyotik Kullanım Sürveyansı **sadece erişkin yoğun bakım ünitelerinde ve kliniklerinde** uygulanır. Pediatrik ve yenidoğan yoğun bakım üniteleri ve klinikleri AKS kapsamına dahil değildir.
- Veriler **aylık** olarak toplanır ve **aylık, 3 aylık, 6 aylık ve yıllık** periyotlarla raporlanmalıdır.
- **Eczaneden** alınan **parenteral** antibiyotik kullanım miktarları, ATC koduna göre ayrılmış şekilde gram (veya kolistin için milyon ünite) cinsinden enfeksiyon kontrol ekibine iletilir.
- Veriler **enfeksiyon kontrol ekibi** tarafından **Ulusal Sağlık Hizmeti ile ilişkili Enfeksiyonlar Sürveyans Ağı'na (USHİESA)** girilir ve AKS raporları her ay enfeksiyon kontrol ekibi toplanmalarında değerlendirilir.
- **Hastane yönetimine ve Enfeksiyon Kontrol Komitesi'ne en az 3 ayda bir yazılı geri bildirim** verilmelidir.
- Her yıl için **yıllık toplu değerlendirme raporu** hazırlanmalıdır.

Veri Toplama Kuralları

- **Yalnızca listede belirtilmiş ATC kodlarına sahip antibiyotikler** raporlanır.
- **Sadece parenteral (İV/İM) kullanım verileri** AKS'a dahil edilir. Oral, rektal vb. yollar AKS kapsamında değildir.
- **Hasta günü verisi:**
 - AKS için **ayrı** olarak hesaplanmalıdır.
 - **Pediatric hastalar** hasta günü hesaplamasına **dahil edilmemelidir**.
 - Eğer bir yoğun bakım ünitesi (YBÜ)'de pediatrik hasta günü oranı **%20'yi aşarsa**, o YBÜ AKS kapsamı dışına alınabilir.

Ölçütler

- **Toplam DDD ("Defined Daily Dose"):** Her antibiyotik için toplam kullanım miktarının DDD'ye bölünmesi ile hesaplanır. **Antibiyotiklerin kullanım yükünü** belirtir, maliyet hesaplamalarında tercih edilir. Antibiyotiklerin kullanımlarının karşılaştırılmasında kullanılırken, YBÜ'ler ve hastaneler arası karşılaştırmalarda kullanılmaz.
- **DDD/100 Hasta Günü:** Belirli bir dönemde **antibiyotik kullanım yoğunluğunu** gösterir. 100 hasta günü başına kullanılan toplam DDD'yi ifade eder. **Farklı YBÜ'ler ve hastaneler** arasında karşılaştırma yapmaya olanak tanır.

- **Kullanım Yüzdesi:** Toplam antibiyotik kullanımı içinde bir antibiyotiğin yüzdesel oranını ifade eder. Yüzde hesaplaması **toplam DDD'yi** temel alır. Bir antibiyotiğin kullanım yüzdesi kullanılan tüm antibiyotikler içindeki oranını gösterir.
- **Sıra:** En çoktan en aza doğru yapılan toplam DDD sıralamasında antibiyotiğin kaçınıcı sırada olduğunu ifade eder. Antibiyotiğin en çok kullanılan **kaçınıcı** antibiyotik olduğunu gösterir.

Özel Durumlar

- **Resmî tatiller veya hafta sonu** nedeniyle **fazla gönderilen antibiyotikler** (örneğin cuma günü pazartesiye kadar olan dozların eczaneden gönderilmiş olması) kullanıldığı ayın verisine dahil edilmelidir.
- **İade edilen antibiyotikler** (örneğin **taburculuk, nakil, eksitus sonrası**), toplam miktardan düşülerek **net kullanım miktarı** hesaplanmalıdır.
- **Farklı ticari sunumlar** (örneğin **500 mg ve 1 g flakonlar**) aynı ATC kodu altındaki antibiyotikler için **birleştirilerek** toplam miktar verilmelidir.
- **Kolistin için** DDD hesaplaması **MU (Milyon Ünite)** cinsinden yapılır. Örneğin 9.000.000 IU kolistin 9 MU olarak girilir.

ANTİBİYOTİK KULLANIM SÜRVEYANSI (AKS) 2025 YILI İLK 6 AY (Ocak – Haziran) SONUÇLARI

Tablo 1. Kurum Türüne Göre Toplam DDD ve 100 Hasta Günü Başına DDD, 2025 ilk 6 ay.

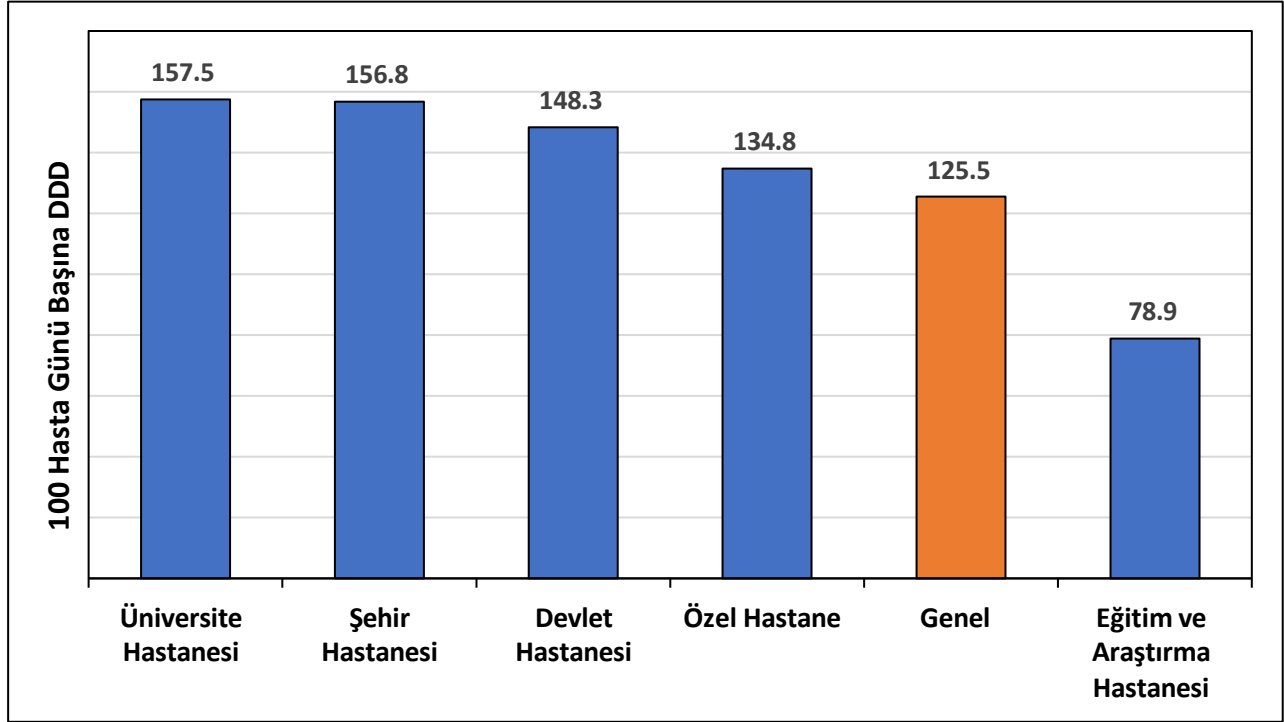
Kurum Türü	Hastane Sayısı	Toplam DDD	Hasta Günü	100 Hasta Günü Başına DDD
Devlet Hastanesi	230	1113800.9	750902	148.3
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	67	819528.2	1038761	78.9
Özel Hastane	230	677555.3	502755	134.8
Şehir Hastanesi	27	925284.3	590251	156.8
Üniversite Hastanesi	41	408848.3	259615	157.5
Tüm Hastaneler	595	3945017.1	3142284	125.5

Tablo 2. Kurum Türüne Göre 100 Hasta Günü Başına DDD Persentil Dağılımı, 2025 ilk 6 ay.

Kurum Türü	Persentil				
	10.	25.	50.	75.	90.
Devlet Hastanesi	64.2	90.3	124.4	164.0	236.5
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	51.5	95.4	120.2	158.0	220.1
Özel Hastane	58.9	93.3	122.7	173.6	272.8
Şehir Hastanesi	92.9	110.3	131.8	167.3	221.5
Üniversite Hastanesi	78.6	111.0	139.4	188.6	216.7
Tüm Hastaneler	62.5	92.6	123.5	169.7	249.6

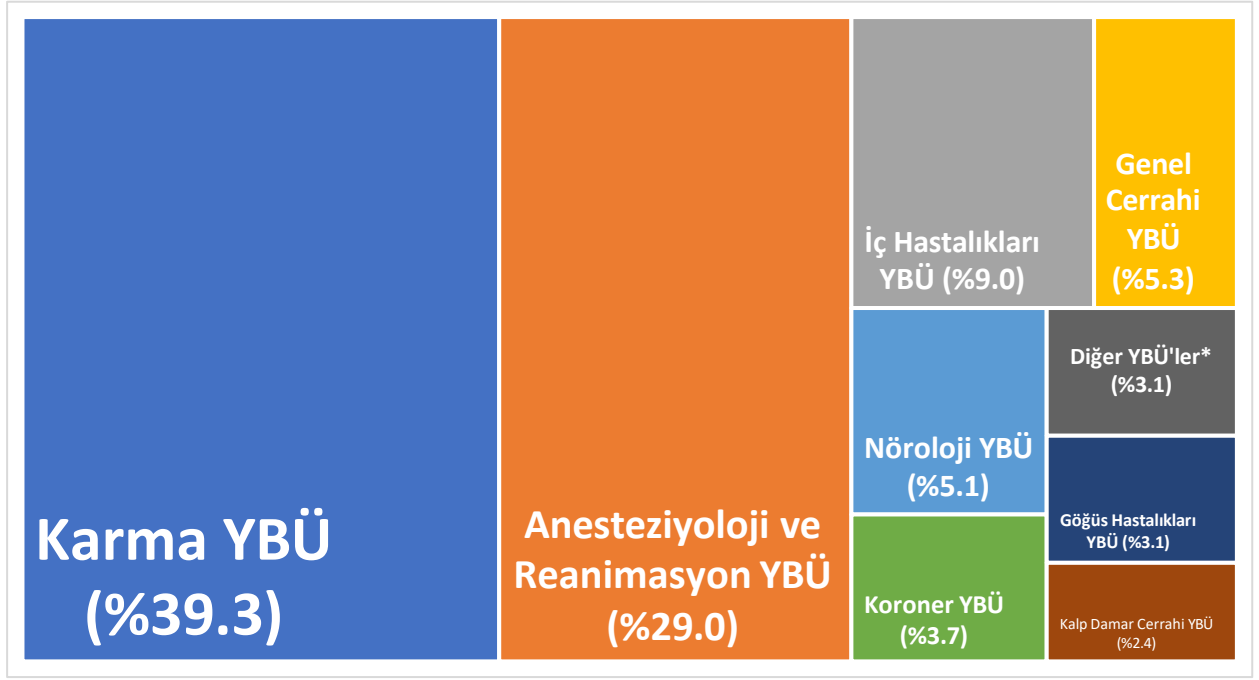
Şekil 1. Toplam DDD'nin Hastane Türüne Göre Dağılımı, 2025 ilk 6 ay.

Şekil 2. Hastane Türüne Göre 100 Hasta Günü Başına DDD, 2025 ilk 6 ay.

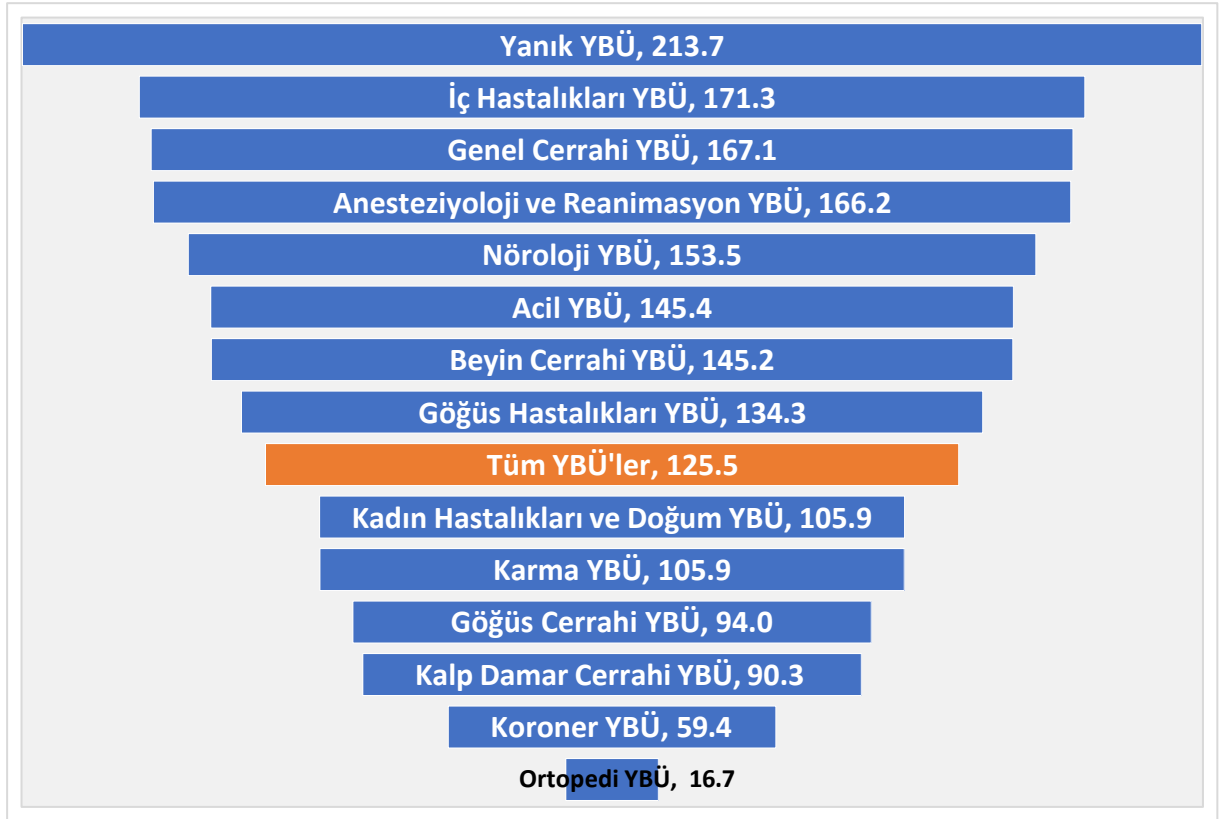
Tablo 3. YBÜ Branşına Göre toplam DDD ve 100 Hasta Günü Başına DDD, 2025 ilk 6 ay.

YBÜ branşı	YBÜ Sayısı	Toplam DDD	Hasta Günü	100 hasta Günü Başına DDD
Acil YBÜ	20	31139.4	21415	145.4
Anesteziyoloji ve Reanimasyon YBÜ	340	1144446.9	688475	166.2
Beyin Cerrahi YBÜ	35	59187.9	40769	145.2
Genel Cerrahi YBÜ	94	209718.0	125535	167.1
Göğüs Cerrahi YBÜ	8	9375.4	9978	94.0
Göğüs Hastalıkları YBÜ	42	121782.6	90677	134.3
İç Hastalıkları YBÜ	132	356001.4	207831	171.3
Kadın Hastalıkları ve Doğum YBÜ	7	5665.9	5348	105.9
Kalp Damar Cerrahi YBÜ	160	94451.0	104543	90.3
Karma YBÜ	664	1549363.6	1463057	105.9
Koroner YBÜ	215	144997.4	244153	59.4
Nöroloji YBÜ	82	203231.6	132360	153.5
Ortopedi YBÜ	2	148.3	886	16.7
Yanık YBÜ	14	15507.7	7257	213.7
Tüm YBÜ'ler	1815	3945017.1	3142284	125.5

* Diğer YBÜ'ler: Acil YBÜ, Beyin Cerrahi YBÜ, Göğüs Cerrahi YBÜ, Kadın Hastalıkları ve Doğum YBÜ, Nöroloji YBÜ, Ortopedi YBÜ, Yanık YBÜ.

Şekil 3. Toplam DDD'nin YBÜ Branşına Göre Dağılımı, 2025 ilk 6 ay.

Şekil 4. YBÜ Branşına Göre 100 Hasta Günü Başına DDD, 2025 ilk 6 ay.

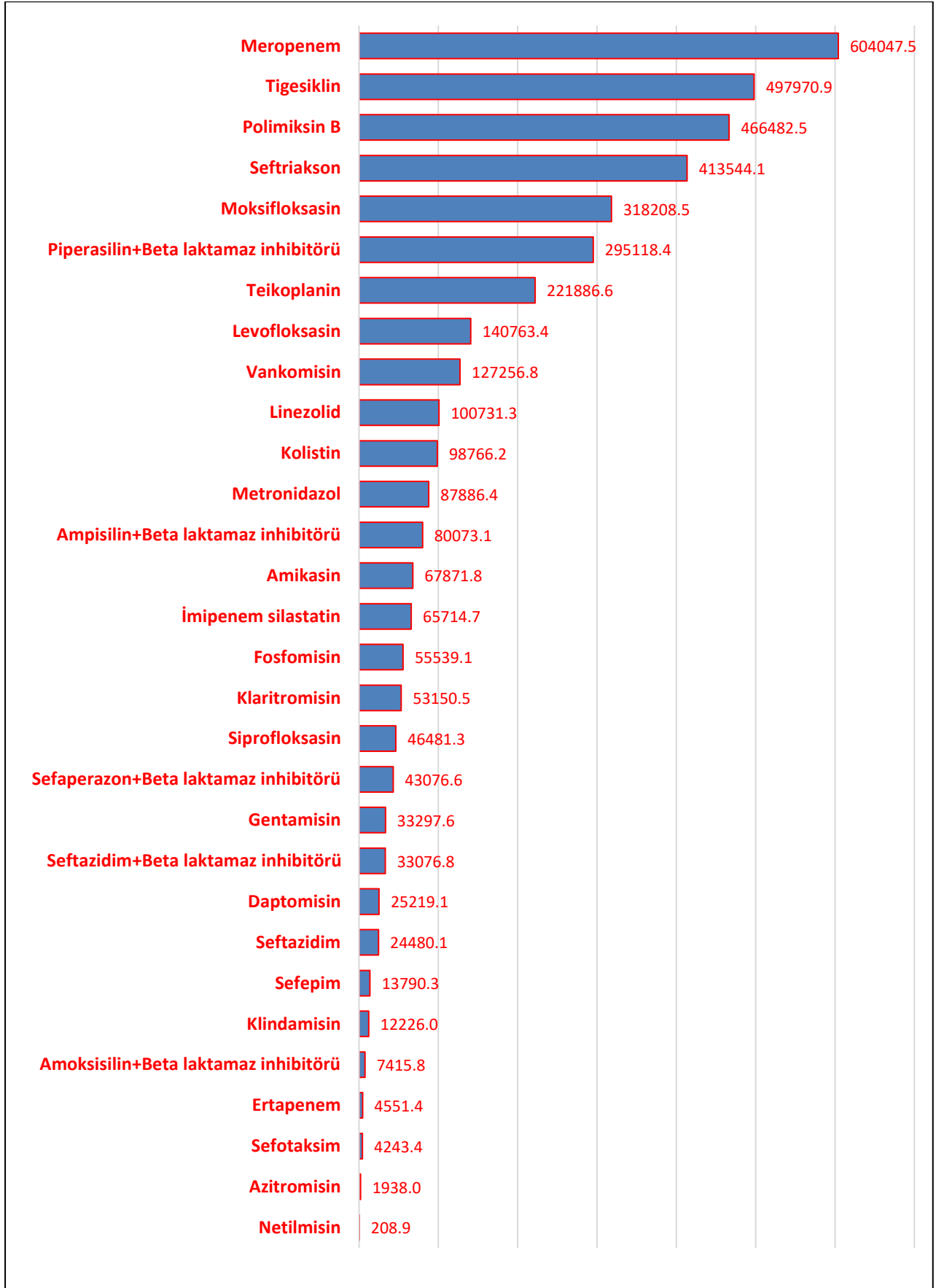
Tablo 4. Kurum Türü ve YBÜ Branşına Göre toplam DDD ve 100 Hasta Günü Başına DDD, 2025 ilk 6 ay.

YBÜ branşı	YBÜ Sayısı	Toplam DDD	Hasta Günü	100 Hasta Günü Başına DDD
DEVLET HASTANESİ				
Acil YBÜ	8	16723.1	9421	177.5
Anesteziyoloji ve Reanimasyon YBÜ	60	221340.6	140779	157.2
Genel Cerrahi YBÜ	15	22627.4	15311	147.8
Göğüs Hastalıkları YBÜ	7	15280.6	10996	139.0
İç Hastalıkları YBÜ	29	59725.9	35341	169.0
Kalp Damar Cerrahi YBÜ	11	4145.2	7521	55.1
Karma YBÜ	336	714079.3	480387	148.6
Koroner YBÜ	27	20095.5	24902	80.7
Nöroloji YBÜ	18	39783.2	26244	151.6
EĞİTİM ve ARAŞTIRMA HASTANESİ				
Acil YBÜ	5	8974.3	5405	166.0
Anesteziyoloji ve Reanimasyon YBÜ	101	293721.2	200195	146.7
Beyin Cerrahi YBÜ	11	10266.3	7745	132.6
Genel Cerrahi YBÜ	20	37382.5	20550	181.9
Göğüs Cerrahi YBÜ	4	4545.0	5184	87.7
Göğüs Hastalıkları YBÜ	18	58741.1	48428	121.3
İç Hastalıkları YBÜ	40	97237.5	59867	162.4
Kalp Damar Cerrahi YBÜ	35	38896.2	38023	102.3
Karma YBÜ	81	184484.7	531362	34.7
Koroner YBÜ	50	36934.9	79086	46.7
Nöroloji YBÜ	33	42675.2	38945	109.6
ÖZEL HASTANE				
Anesteziyoloji ve Reanimasyon YBÜ	72	211403.7	127477	165.8
Genel Cerrahi YBÜ	21	53345.4	35018	152.3
İç Hastalıkları YBÜ	17	38303.5	25872	148.0
Kalp Damar Cerrahi YBÜ	63	15531.3	14566	106.6
Karma YBÜ	162	327668.2	263171	124.5
Koroner YBÜ	72	31303.3	36651	85.4
ŞEHİR HASTANESİ				
Acil YBÜ	5	5405.7	6193	87.3
Anesteziyoloji ve Reanimasyon YBÜ	60	267644.9	135333	197.8
Beyin Cerrahi YBÜ	13	28318.3	23047	122.9
Genel Cerrahi YBÜ	21	66830.5	37127	180.0
Göğüs Hastalıkları YBÜ	10	30401.1	21739	139.8
İç Hastalıkları YBÜ	24	98016.2	53963	181.6
Kalp Damar Cerrahi YBÜ	23	21772.0	29195	74.6
Karma YBÜ	60	258222.2	149095	173.2
Koroner YBÜ	40	44341.9	72448	61.2
Nöroloji YBÜ	20	85124.3	49332	172.6
Yanık YBÜ	10	10982.9	5587	196.6

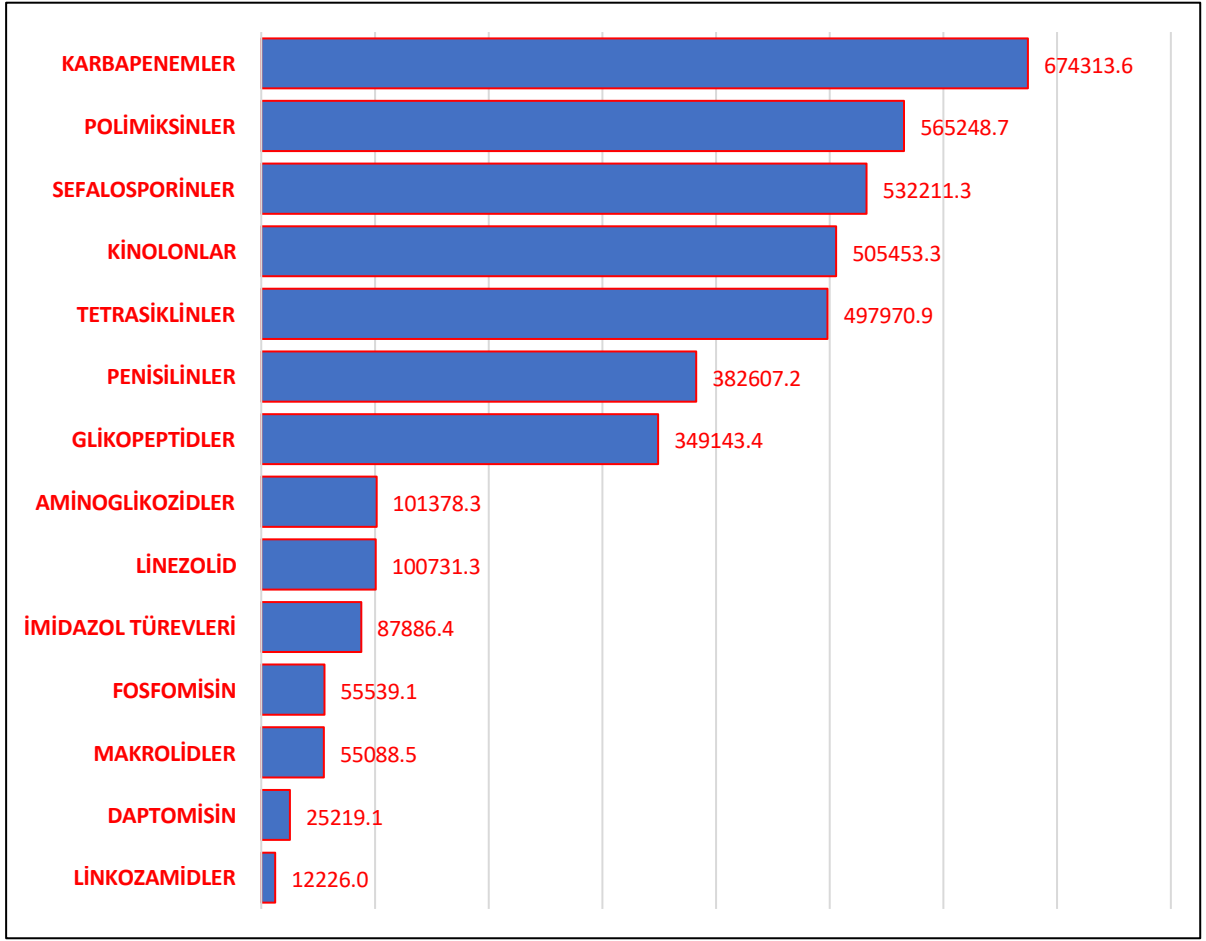
ÜNİVERSİTE HASTANESİ				
Anesteziyoloji ve Reanimasyon YBÜ	47	150336.5	84691	177.5
Beyin Cerrahi YBÜ	11	20603.3	9977	206.5
Genel Cerrahi YBÜ	17	29532.1	17529	168.5
Göğüs Hastalıkları YBÜ	7	17359.7	9514	182.5
İç Hastalıkları YBÜ	22	62718.4	32788	191.3
Kalp Damar Cerrahi YBÜ	28	14106.3	15238	92.6
Karma YBÜ	25	64909.1	39042	166.3
Koroner YBÜ	26	12321.8	31066	39.7
Nöroloji YBÜ	11	35648.9	17839	199.8

Tablo 5. Kurum Türü ve YBÜ Branşına Göre 100 Hasta Günü Başına DDD Persentil Dağılımı, 2025 ilk 6 ay.

YBÜ branşı	Persentil				
	10.	25.	50.	75.	90.
DEVLET HASTANESİ					
Anesteziyoloji ve Reanimasyon YBÜ	66.2	101.5	140.3	213.7	264.4
İç Hastalıkları YBÜ	94.7	104.8	132.1	199.3	263.0
Karma YBÜ	59.9	86.6	122.1	163.9	236.5
Koroner YBÜ	21.4	38.1	55.5	72.8	120.0
EĞİTİM ve ARAŞTIRMA HASTANESİ					
Anesteziyoloji ve Reanimasyon YBÜ	73.2	119.8	138.4	170.7	253.8
Genel Cerrahi YBÜ	94.7	112.6	144.2	188.0	254.8
Göğüs Hastalıkları YBÜ	45.8	98.0	139.8	173.5	221.6
İç Hastalıkları YBÜ	89.3	123.5	144.6	183.9	251.2
Kalp Damar Cerrahi YBÜ	29.4	42.8	67.6	93.7	152.4
Karma YBÜ	39.1	97.3	126.0	194.3	236.3
Koroner YBÜ	24.0	31.3	42.1	57.0	82.6
Nöroloji YBÜ	48.7	58.8	91.8	149.8	221.1
ÖZEL HASTANE					
Anesteziyoloji ve Reanimasyon YBÜ	63.5	90.8	124.3	175.5	307.1
Genel Cerrahi YBÜ	63.3	98.8	127.6	165.1	215.6
Kalp Damar Cerrahi YBÜ	7.7	25.1	64.0	118.8	226.7
Karma YBÜ	62.8	94.8	126.1	171.1	262.2
Koroner YBÜ	17.5	25.2	54.8	110.5	242.0
ŞEHİR HASTANESİ					
Anesteziyoloji ve Reanimasyon YBÜ	101.2	124.1	174.5	212.5	307.6
Genel Cerrahi YBÜ	108.7	128.3	202.4	233.7	266.3
İç Hastalıkları YBÜ	111.2	120.7	175.9	199.5	246.7
Kalp Damar Cerrahi YBÜ	34.0	36.5	51.6	95.7	134.9
Karma YBÜ	98.0	119.7	147.8	185.4	232.5
Koroner YBÜ	20.5	30.2	42.9	82.7	129.8
Nöroloji YBÜ	93.6	106.0	144.3	213.5	239.9
ÜNİVERSİTE HASTANESİ					
Anesteziyoloji ve Reanimasyon YBÜ	51.1	98.7	155.8	201.6	256.6
İç Hastalıkları YBÜ	87.1	96.5	182.5	236.8	484.0
Kalp Damar Cerrahi YBÜ	32.8	51.5	90.8	135.6	208.3
Karma YBÜ	92.6	121.6	164.9	205.5	312.5
Koroner YBÜ	7.6	14.7	26.8	38.7	75.7

Şekil 5. Antibiyotiklere Göre Toplam DDD, 2025 ilk 6 ay.

Şekil 6. Antibiyotik Gruplarına Göre Toplam DDD, 2025 ilk 6 ay.

Tablo 6. Antibiyotik Grubu ve Kurum Türüne Göre Toplam DDD, 100 Hasta Günü Başına DDD ve Persentil Dağılımı, 2025 ilk 6 ay.

Hastane Türü	Toplam DDD	100 Hasta Günü Başına DDD	Persentil				
			10.	25.	50.	75.	90.
AMİNOGLİKOZİDLER							
Devlet Hastanesi	27050.2	3.6	0.0	0.0	1.3	3.8	7.4
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	23946.2	2.3	0.4	0.9	2.8	4.6	7.9
Özel Hastane	24435.8	4.9	0.0	0.3	2.2	6.0	13.1
Şehir Hastanesi	18959.2	3.2	1.0	1.7	2.6	5.0	6.1
Üniversite Hastanesi	6986.8	2.7	0.4	1.3	2.3	4.0	5.5
DAPTOMİSİN							
Devlet Hastanesi	3584.6	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.9
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	6585.0	0.6	0.0	0.0	0.1	1.0	3.1
Özel Hastane	1772.2	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
Şehir Hastanesi	7250.5	1.2	0.0	0.2	0.5	1.6	2.9
Üniversite Hastanesi	6026.8	2.3	0.0	0.0	0.1	1.9	5.6
FOSFOMİSİNLER							
Devlet Hastanesi	11001.0	1.5	0.0	0.0	0.0	0.9	3.7
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	16433.1	1.6	0.0	0.0	1.1	3.4	6.1
Özel Hastane	3272.8	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	1.2
Şehir Hastanesi	16133.0	2.7	0.2	0.5	1.5	4.0	5.7
Üniversite Hastanesi	8699.3	3.4	0.0	0.0	0.7	3.4	5.4
GLİKOPEPTİDLER							
Devlet Hastanesi	74324.0	9.9	0.5	3.0	6.7	12.0	18.3
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	76069.3	7.3	1.8	5.0	8.6	15.6	22.6
Özel Hastane	51534.6	10.3	0.4	2.5	7.3	14.5	25.0
Şehir Hastanesi	105147.3	17.8	7.8	9.2	12.9	18.3	24.6
Üniversite Hastanesi	42068.2	16.2	5.8	7.7	12.4	24.5	30.8
İMİDAZOL TÜREVLERİ							
Devlet Hastanesi	25593.1	3.4	0.0	0.7	2.3	4.8	9.3
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	19298.4	1.9	0.0	1.3	2.5	4.7	6.5
Özel Hastane	14601.1	2.9	0.0	0.2	1.1	3.4	6.7
Şehir Hastanesi	17576.4	3.0	0.2	0.5	1.8	3.6	6.2
Üniversite Hastanesi	10817.4	4.2	0.0	0.7	2.1	6.1	9.3
KARBAPENEMLER							
Devlet Hastanesi	187114.0	24.9	5.8	13.2	22.0	32.7	48.8
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	154544.0	14.9	5.6	15.1	22.1	34.3	41.9
Özel Hastane	103793.4	20.6	5.5	13.6	22.0	29.3	41.3
Şehir Hastanesi	150613.4	25.5	16.1	20.8	26.6	30.7	33.4
Üniversite Hastanesi	78248.8	30.1	14.8	22.1	25.2	34.5	45.3

KİNOLONLAR							
Devlet Hastanesi	188275.5	25.1	5.7	12.5	22.1	37.5	56.2
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	83663.8	8.1	0.2	6.6	10.5	17.9	28.6
Özel Hastane	128711.2	25.6	5.3	10.7	20.6	37.9	60.1
Şehir Hastanesi	76756.7	13.0	2.8	5.9	12.3	16.4	22.3
Üniversite Hastanesi	28046.1	10.8	1.6	4.0	7.4	15.3	21.7
LİNEZOLİD							
Devlet Hastanesi	27400.8	3.6	0.0	0.0	0.7	3.4	8.3
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	20522.2	2.0	0.0	0.6	2.4	4.3	8.3
Özel Hastane	19279.7	3.8	0.0	0.0	1.8	5.4	11.6
Şehir Hastanesi	24085.3	4.1	1.0	2.2	3.5	5.4	7.7
Üniversite Hastanesi	9443.3	3.6	0.2	0.5	2.1	5.0	10.4
LİNZOLAMİDLER							
Devlet Hastanesi	2743.7	0.4	0.0	0.0	0.0	0.2	1.4
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	2708.6	0.3	0.0	0.0	0.2	0.6	1.0
Özel Hastane	2287.9	0.5	0.0	0.0	0.0	0.2	0.9
Şehir Hastanesi	3151.4	0.5	0.0	0.1	0.1	0.6	1.5
Üniversite Hastanesi	1334.4	0.5	0.0	0.0	0.1	0.7	1.2
MAKROLİDLER							
Devlet Hastanesi	9792.3	1.3	0.0	0.0	0.3	1.9	4.6
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	12142.8	1.2	0.0	0.1	0.9	2.4	4.3
Özel Hastane	12411.7	2.5	0.0	0.0	0.3	2.2	8.7
Şehir Hastanesi	13743.4	2.3	0.1	0.2	0.9	3.2	5.3
Üniversite Hastanesi	6998.2	2.7	0.0	0.4	1.4	3.3	4.5
PENİSİLİNLER							
Devlet Hastanesi	99827.7	13.3	2.5	6.0	12.5	20.7	29.8
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	92642.4	8.9	1.7	7.5	13.7	18.9	21.8
Özel Hastane	61282.9	12.2	1.0	4.1	11.0	19.1	27.3
Şehir Hastanesi	82022.7	13.9	6.9	8.9	13.2	17.0	22.0
Üniversite Hastanesi	46831.6	18.0	6.1	9.7	15.9	22.2	35.0
POLİMİKSİNLER							
Devlet Hastanesi	142062.8	18.9	0.0	0.0	1.9	11.7	38.7
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	135079.8	13.0	0.0	1.5	9.7	22.3	55.7
Özel Hastane	34804.2	6.9	0.0	0.0	1.3	6.3	14.5
Şehir Hastanesi	179455.4	30.4	6.8	10.7	14.9	31.0	57.5
Üniversite Hastanesi	73846.6	28.4	1.1	4.8	11.1	27.1	91.3
SEFALOSPORİNLER							
Devlet Hastanesi	158781.7	21.1	5.0	10.8	18.7	29.2	42.8
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	108864.1	10.5	5.9	11.5	16.0	20.6	25.2
Özel Hastane	106470.9	21.2	5.2	12.1	21.2	30.9	45.6

Şehir Hastanesi	111829.2	18.9	11.6	15.2	19.1	22.6	24.8
Üniversite Hastanesi	46265.3	17.8	7.0	10.2	13.6	21.0	31.5
TETRASİKLİNLER							
Devlet Hastanesi	156249.4	20.8	0.0	0.0	1.4	7.0	17.3
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	67028.7	6.5	0.4	1.8	6.1	15.8	24.3
Özel Hastane	112896.9	22.5	0.0	0.0	2.9	13.0	53.3
Şehir Hastanesi	118560.3	20.1	1.5	2.6	6.5	12.8	38.2
Üniversite Hastanesi	43235.5	16.7	0.7	2.1	11.3	23.1	39.5

AWaRe Sınıflandırması: Akılcı Antibiyotik Kullanımında Küresel Bir Araç

Küresel antimikrobiyal direnç sorununa yanıt olarak, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 2017 yılında antibiyotiklerin kullanımını standartlaştırmak ve akılcı kullanımını teşvik etmek amacıyla AWaRe Sınıflandırması'nı geliştirmiştir. AWaRe, İngilizce Access (Erişim), Watch (İzlem) ve Reserve (Rezerv) kelimelerinin baş harflerinden oluşan, antibiyotikleri üç ana kategoriye ayıran bir sınıflandırma sistemidir. Bu sistem, antibiyotik reçeteleme alışkanlıklarını izlemek, direnç gelişimini yavaşlatmak ve etkili tedavi seçeneklerini korumak amacıyla tasarlanmıştır.

Erişim (Access) Grubu: Düşük direnç riskli, dar spektrumlu, birinci basamak tedavide kullanılabilen antibiyotiklerdir. Toplumda gelişen ve sağlık hizmeti ile ilişkili enfeksiyonlarda ilk tercih olarak kullanılmalrı teşvik edilir. Ülkeler, toplam antibiyotik tüketiminin en az %60'ını Erişim grubundan sağlamalıdır. Yoğun bakım üniteleri gibi direnç riskinin yüksek olduğu alanlarda, AWaRe oranlarının gerçekçi hedeflerle uyarlanması önerilmektedir.

İzlem (Watch) Grubu: Geniş spektrumlu, direnç gelişimi açısından yüksek risk taşıyan antibiyotiklerdir. Kullanımı dikkatle izlenmeli, yalnızca klinik olarak gerekli durumlarda tercih edilmelidir.

Rezerv (Reserve) Grubu: Son çare antibiyotikler olarak çoklu ilaca dirençli (ÇİD) bakterilere karşı kullanılır. Yalnızca kültür ve duyarlılık testleri ile doğrulanmış, diğer tüm tedavi seçeneklerinin yetersiz kaldığı durumlarda kullanılmalıdır.

AWaRe'nin Önemi

AWaRe, ülkelerin antibiyotik kullanım verilerini karşılaştırılabilir hale getirir. Ulusal antibiyotik yönetimi programlarının önceliklerini belirlemesine yardımcı olur. Erişim grubu antibiyotiklerin kullanımını artırarak direnç gelişimini yavaşlatmayı hedefler. Klinisyenlere antibiyotik seçiminde kolay anlaşılır bir rehber sunar.

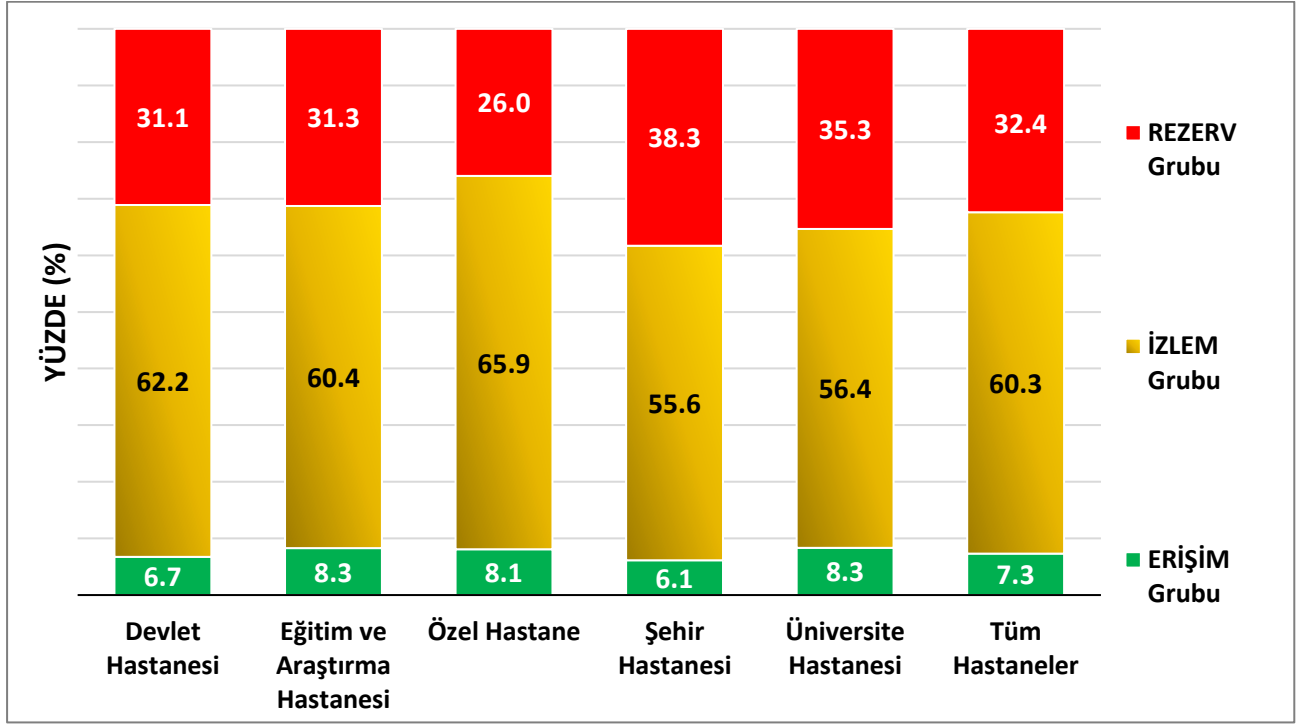
Sonuç olarak, AWaRe sınıflandırması, yalnızca bir listeleme yöntemi değil, aynı zamanda küresel antimikrobiyal dirençle mücadelede stratejik bir araçtır. Erişim grubunun kullanımını artırmak, izlem grubunun gereksiz kullanımını azaltmak ve rezerv grubunu korumak hem hasta güvenliği hem de gelecek nesiller için etkili tedavi seçeneklerini sürdürmek açısından kritik öneme sahiptir.

Amikasin, Amoksisilin+Beta laktamaz inhibitörü, Ampisilin+Beta laktamaz inhibitörü, Gentamisin, Klindamisin, Metronidazol

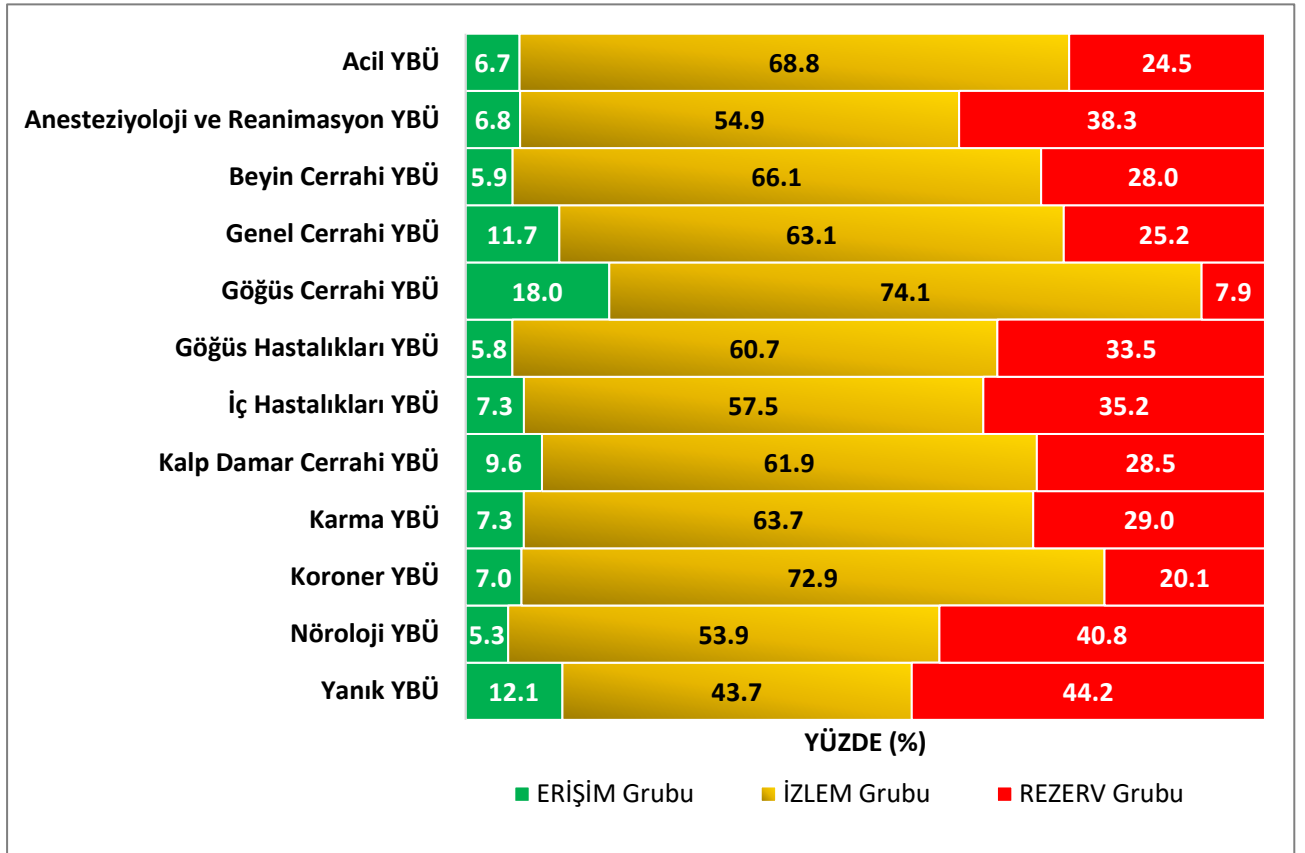
Azitromisin, Ertapenem, İmipenem silastatin, Klaritromisin, Levofloksasin, Meropenem, Moksifloksasin, Netilmisin, Piperasilin+Beta laktamaz inhibitörü, Sefaperazon+Beta laktamaz inhibitörü, Sefepim, Sefotaksim, Seftazidim, Seftriakson, Siprofloksasin, Teikoplanin, Vankomisin

Daptomisin, Fosfomisin (İV), Kolistin, Linezolid, Polimiksin B, Seftazidim+Beta laktamaz inhibitörü, Tigesiklin

* The WHO AWaRe (Access, Watch, Reserve) antibiotic book, Geneva: World Health Organization; 2022.

Şekil 7. Hastane Türü ve AWaRe Sınıfına Göre Antibiyotiklerin Toplam DDD'lerinin Yüzde Dağılımı, 2025 ilk 6 ay.

Şekil 8. YBÜ Branşı ve AWaRe Sınıfına Göre Antibiyotiklerin Toplam DDD'lerinin Yüzde Dağılımı, 2025 ilk 6 ay.

ANTİBİYOTİKLERİ DOĞRU KULLAN, GELECEĞİ KORU!

- ✓ **D**irençli bakteriler toplum için bir tehdittir.
- ✓ **D**irenci önlemek için antibiyotikleri akılcı kullan.
- ✓ **D**oğru antibiyotik, **D**oğru doz, **D**oğru süre hayat kurtarır.

Akılcı antibiyotik kullanımı,
sağlığımızın güvencesidir.

***DİRENCİ DURDUR,
GELECEĞİ KORU!***

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bulaşıcı Hastalıklar ve Erken Uyarı Dairesi Başkanlığı

Sağlık Hizmeti ile İlişkili Enfeksiyonlar Birimi

Sağlık Mahallesi A. Adnan Saygun 2 Caddesi No:55 A Blok

06100 Sıhhiye/ Çankaya/ Ankara

Tel: 0 312 5656380

E-posta: enfeksiyon@saglik.gov.tr

Web: <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/bulasicihastaliklar>